

Politiit Paasiniaasartui (PET) pillugit inatsisip Kalaallit Nunaanni atulersinneqarnissaa pillugu peqqussummut missingiummut Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai

Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasuugallartoq

Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai

Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Danielsen, Siumut, ataatsimiititaliami sinniisoq

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqa Samuelsen, Inuit Ataqtigiit, ataatsimiititaliami sinniisoq

1. Siunnersuut pillugu

PET pillugu inatsit¹ pingaarnertut sisamanik imaqarpoq:

1. PET'p suliaasai pillugit inatsisitigut malittariassat.
2. PET'p paasissutissanik pissarsiniartarnerata, ingerlatitseqqittarnerata, piasarneratalu inatsisitigut malittarisassiuunneqarnera.
3. Isertortumik paasiiniaasartunik nakkutilliivimmik kikkunnulluunniit attuumassuteqanngitsumik pilersitsinissaq.
4. PET'p paasissutissaataanik paasitinneqarnissamut periarfissiinissaq.

---

¹ Politiit paasiniaasartui (PET) pillugit inatsit nr. 604 af 12. juni 2013-imeersoq, kingusinnerusukkut allanguutitalik

1. pillugu

PET'p suliassai inatsisip § 1-iani erseqqinnerusumik nassuiarneqarput.

PET'p suliassai ataatsimut isigalugit tassaapput naalagaaffiup isumannaatsuuneranut pinerluttuliornerit pinaveersaartissallugit, misissuiffigeqqissaassallugit, akiorniassallugillu (matumani aamma peqqarniisaarniarnerit kilitsissiallu)

Aammattaaq naalagaaffimmi nunallu tamalaat akornanni inuiaqatigiit aaqqissuussaanerannik ulorianartorsiortitsisumik pinerluttuliornerik (aaqqissuussaasumik pinerluutit peqqarniinnaasaat) pinaveersaartitsinissaq misissuiffiginninnissarlu pillugit aalajangersakkamik PET pillugu inatsit aallaqqaataanit imaqarsimagaluarpoq. Aalajangersagarli taanna 2016-imi,² atorunnaarsinneqarpoq, suliassarlu taanna Rigspolitiinut nuunneqarluni.

PET pillugu inatsit suli politiit sinnerinut ikiuunnissamut PET'mut pisussaaffiliivoq.³ Ilaatigut PET'p pinaveersaartitsilluni paasiniaallunilu sulinermini pinerluutit maluginiakkani pillugit paasissutissanik politiinut ingerlatitseqqittarnermigut politiinut ikiuuttassaaq. PET aamma immikkut ittumik iliuseqarnermi nunap immikkoortuini politiinut ikiuuttassaaq, matumani aamma sallunaveeqqutinik tigusarinnittoqarnerani tigusarinninniarnernilu immikkut ulorianaatilinni. Isertortumittaaq paasiniaanerni, nakkutiginninnerni, naalaarutinik atuinerni il.il. PET aamma ikiuuttassaaq.

PET-ip suliai pillugit inatsisitigut malittarisassiassatut siunnersuutigineqartoq, annermik sulianut ullumikkut PET'mit isumagineqareersunut naapertuuttoq Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuummi paasissutissiissutigaat.

2. pillugu

PET'p paasissutissanik katersisarnera pissarsiniartarneralu pillugit

PET pillugu inatsimmi § 3 naapertorlugu paasissutissat paasiniaasartut suliaannut pingaaruteqarsinnaasut pillugit Politiit paasiniaasartui katersisinnaapput pissarsiniarsinnaallutillu.

Taamaalilluni inuit misissuiffigineqartut ilumut pinerlunnissamik siunertaqarnersut nalorninaraluarpuunniit PET'p paasissutissanik pissarsiniarsinnaaneranut aalajangersagaq

² Inatsisikkut nr. 1727, 27. december 2016-imeersukut

³ Tak. Inatsimmi § 1, imm. 1, nr. 4

periarfissivoq. Tamanna PET'p annertuumik pinaveersaartitsiniarnermik suliaqartuuneranut atatillugu isigineqassaaq.

Taamaalilluni aalajangersagaq taamaallaat PET'p suliassaminik isumaginninnerminut atatillugu paasissutissanik PET'p suliassa qarfianut sunniuteqanngitsutut siumut isigisariaqareersunik katersisinnaaneranik pissarsiniarsinnaaneranillu mattussivoq.

PET'p paasissutissanik pissarsiniarnera assersuutigalugu ima pisinnaavoq:

- Aallerfinnik ammasunik atuinikkut (Internet'ikkut attaveqatigiittarfiit, atortussat tamanit pissarsiarineqarsinnaasut)
- Oqarasuaatikkut anngiortumik naalaarnikkut
- Ininik anngiortumik naalaarnikkut
- Angerlarsimaffinnik il.il. misissuiffiginninnikkut
- Allakkanik ammaalluni misissuinikkut
- Qarasaasiakkut attaveqatigiinnernik nakkutilliiviginninnikkut
- Oqaatiginnittartunik atuinikkut
- Kilitsissianik inuinnarnik atuinikkut
- Marsarluni nakkutilliiviginninnikkut

Oqartussat ingerlatsisoqarfiiisa allat paasissutissanik PET'mut ingerlatseqqittussaataitanerat

Paasissutissat pineqartut PET'p pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 7-imik (Naalagaaffiup namminersorneranut isumannaatsuuneranullu pinerluutit) kiisalu kapitali 8-mik (Nunap naalackersuinikkut aaqqissuussineranut naalagaaffimmilu oqartussaasunut qullersanut pinerluutit, peqqarniisaarniarneq il.il.) unioqqutitsinernik pinaveersaartitsineranut paasiniaaneranullu sunniutilittut PET'mit nalilerneqarpata, paasissutissanik PET'mut ingerlatseqqittarnissamat oqartussat ingerlatsisoqarfii allat PET pillugu inatsimmi § 4 pisussaaffiliivoq.

Pisussaaffiup Namminersorlutik Oqartussani oqartussanut atuuttuunissaa naatsorsuutigineqarsinnaagunangilaq, tassami aalajangersakkap oqaasertalerneqarnerani "naalagaaffimmi maani oqartussat ingerlatsisoqarfii allat" atorneqanngimmat (tamanna § 10, imm. 2 kiisalu 3 assignagu).

Inatsisit malillugit politikikkut suliaqarneq

PET pillugu inatsimmi § 11, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq, nunami najugaqavissup inuup inatsisit malillugit politikikkut suliaqarnera pillugu, paasissutissat taassumunga tunngasut Politiit paasiniaasartuisa imaaliinnarlugit suliarisinnaangilaat.

Oqartussaaqataanermut piumasaqaataasumik naalackersuinikkut killiligaanngitsumik isummersinnaanerup illersorneqarnissaa tamatuminnga inerteqquteqarnermik siunertaavoq.

”Politikkikkut suliaqarnek” taamaallaat partiinut naalackersuineramik suliaqartunut ilaasortaanermut tunngassuteqanngilaq, politikikkulli iliuseqarnernut tamanut attuumassuteqarluni, matumani assersuutigalugu aamma politikikkut akerliussutsimik takutitsinernut peqataanermut, kiisalu oqallittarfinni attaveqatigiittarfitsigullu oqallifinni politikikkut oqallinnernut peqataanermut.

PET’p paasissutissanik ingerlatseqqittarnera

PET’p paasissutissanik ingerlatseqqissinnaaneranut piumasaqaatinut malittarisassat PET pillugu inatsimmi § 10-mi aalajangersarneqarput. Illersornissaqarfiup paasiniaasartuinut paasissutissanik ingerlatseqqissinnaaneranut immikkut malittarisassat sukanninnginnerusut atuupput.

Inuit pillugit paasissutissanik naalagaaffiup oqartussaasuinut, inuinnarnut, nunat allat oqartussaasuinut aamma nunani tamalaani suliniaqatigiiffinnut ingerlatitseqqittarnermi piumasaqaatit PET’p nammineerluni paasissutissanik passussisarneranut tunngatillugu aalajangersarneqarsimasut atuupput.

Tassunga ilanngunneqassapput ammip qalipaataa, nagguik, naalackersuinikkut isummersortarnikkullu, sulisartut kattuffeqarnikkut, peqqissutsikkut inissisimaneq imaluunniit kinguaassiuutinut tunngasutigut sumut sammineq pillugit paasissutissanik ingerlatseqqittarnermut piumasaqaatit immikkut ittut, kiisalu isumagininnikkut ajornartorsiutit annertuut pillugit paasissutissat paasissutissallu allat inummut namminermorluinnaq tunngasut piumasaqaatinut inummut paasissutissat pillugit inatsimmi atuuttunut naapertuuttut.

Illersornissaqarfiup saniatigut allanut inummut paasissutissanik ingerlatseqqiinermut tunngatillugu, ingerlatseqqiineq pineqartoq nalileereernikkut isumannaatsutut isigineqarpat ingerlatseqqiinerup aatsaat pisinnaaneranut piumasaqaat atuuppoq. Piumasaqaat taanna ingerlatseqqiinerup inummut paasissutissanit pineqartumut kingunerisinnaasaanut ilungersunartunut atatillugu isiginiarneqassaaq.

Naalagaaffinni allani danmarkimi nalinginnaasumik atorpeqartartunit allaanerusumik killisiueriaaseqartuni imaluunniit pillaariaaseqartuni isertortumik paasiniaasartunut paasissutissanik ingerlatitseqqiinnermut atatillugu ajornartorsiutaasinnaasut immikkut ittut Politiit Illersornissaqarfiullu Paasiniaasartui pillugit Ataatsimiititaliap isumaliutigisimagai isumaliutissiisummi PET pillugu inatsimmut tunngavissiisumi allassimavoq⁴. Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu allassimavoq:

”Paasissutissanik pissarsisarneq kisimi pinnani aammattaarli paasissutissanik isertortumik paasiniaasartunut allanut ingerlatitseqqiisarneq isertortumik paasiniaasartunut tamanut atuuppoq. “Pissarsisinnaassagaanni aamma tunniussisinnaasariaarneq” suliassaarfimmud atuuppoq. Isertortumik paasiniaasartunut allanut ingerlatitseqqiinnerup inunntut ataasiakkaanut annertoorujussuarnik kingunerlutsisisinnaanera assortorneqarsinnaanngilaq. Taamaattoqaratarsinnaanerali ataatsimiititaliami isummerneq malillugu PET’p paasissutissanik naalagaaffinnut Danmarkimi nalinginnaasumik atorpeqartumut sanilliullugu allatut killisiueriaasilinnut imaluunniit pillaariaasilinnut ingerlatitseqqiisinnaaneranik nalinginnaasumik inerteqquteqalernissamik nassataqartariaanngilaq. Taamaattumik inerteqquteqalerneq nunat tamat akornanni suleqatigiinnermut nukillaarsaataassaaq, paasissutissanillu ilaatigut Danmarkimi innuttaasunik soqutigisanillu pingaarutilinnik illersuinissamut pisariaqartinneqartunik pingaaruteqartunillu PET’p pissarsiniarsinnaaneranik aseruilluni. Akerlianik ataatsimiititaliami isummertoqarpoq, nunani allani isertortumik paasiniaasartunut paasissutissanik ingerlatitseqqiinnerup piumasaqaatit erseqqinnerusumik nalunaarsomeqartut naammassineqarpata aatsaat pisarnissaa qulakkeerneqartariaqarpoq, matumani pingaartumik ingerlatitseqqiinnissaq pineqartoq nalileereernikkut isumannaatsutut isigineqarpat” [...]

Paasissutissanik piiaasarneq

Inuit imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqarsinnaasut pillugit paasissutissat PET’mit paasiniaanermut / misissuiffiginninnermut atatillugu pissarsiarineqartut, kingorna ukiuni 15- ini paasiniaanermut / misissuiffiginninnermut atatillugu paasissutissanik nutaanik pissarsisoqarsimangippat piiarneqassapput. PET’lli suliasaanik isumaginninnermi pissutsit pingaarutillit tamanna pisariaqalersippagu piiaanissaq pinngitsoorneqarsinnaavoq.

Tamatuma saniatigut PET pillugu inatsisip (ilusilerneqaqqaarnermisut) paasissutissanik PET’p suliaanik isumaginninnermut pisariaqartinneqarunnaarsimasunik piiaanissaq siunertaralugu misissuisarnissamik PET pisussaaffilersimagaa Paasiniaasartunik Nakkutilliisuutitat naliliisimapput. PET paasissutissanik taamaattunik pisariaqartinneqarunnaarsimasunik piiaanissamut pisussaaffeqarsimasoq Paasiniaasartunik Nakkutilliisussaaitat naliliisimapput, aamma paasissutissat taakku allagaatini paasissutissanik allanik suli pisariaqartinneqartunik imaqartuni ilaagaluarpataluunniit. PET pisussaaffimmik

⁴ PET aamma FE pillugit isumaliutissiisut nr. 1529/2012

taassuminnga naammassinnissimannginnini pillugu Paasiniaasartunik Nakkutilliisussaataitasunit isornartorsiorneqarsimavoq.

Tamanna tunngavigalugu PET pillugu inatsit 2016-imi allanngortinneqarsimavoq⁵.

Tamatuma kingorna paasissutissanik PET'p suliassanik isumaginninnermut pisariaqartinneqarunnaarsimasunik paaanissaq siunertaralugu PET ingerlaavartumik misissuisussaataajunnaarsimavoq.

Taamaattorli PET, suliamik imaluunniit allagaammik PET'p pinerluutininik naalagaaffiup isumannaatsuuneranut ulorianartorsiorneqarsimavut pinaveersaartitsilluni misissuiffiginnillunilu suliassanik isumaginninnermut pisariaqartinneqarunnaarsimasunik (imaluunniit PET'p suliassanik allanik isumaginninnermut pisariaqartinneqarunnaarsimasunik) maluginiagaqaruni, suliamik imaluunniit allagaammik pineqartumik paaanissaminut suli pisussaaffeqarpoq.

Paasissutissanik pisariaqartinneqarunnaarsimasunik paaanissamut PET pisussaaffeqarunnaarpoq, paasissutissat taakku paasissutissanut allanut suli pisariaqartinneqartunut ilaappata.

3. pillugu

Inatsisikkut Nakkutilliisuutitanik pilersitsisoqarpoq (Paasiniaasartoqarfinnik Nakkutilliisuutitat), PET pillugu inatsimmi makku pillugit malittarisassanik PET'p malinninneranik nakkutilliisussanik:

- Paasissutissanik pissarsiniartarnermut
- Paasissutissanik passussisarnermut paaasarnermullu
- Paasissutissanik ingerlatitseqqisarnermut
- Inatsisit malillugit politikikkut suliqaarnermik illersuineq

Paasissutissanik Nakkutilliisuutitat sulinerannut pingaarutilinnik tamanik Paasiniaasartoqarfinnik Nakkutilliisuutitat PET'mut piimasaqaateqarsinnaapput, tamatumalu saniatigut pissutsit atuuttut inatsisitigullu pissutsit pillugit allakkatigut oqaaseqaatinik PET'mut piimasaqarsinnaallutik.

Paasiniaasartoqarfinnik Nakkutilliisuutitat kikkunnulluunniit pituttorsimanngillat.

---

⁵ Inatsisikkut nr. 1727, 27. december 2016-imeersukut

Nakkutilliisuutitanut ilaasortat tallimat illersornissamut naalackersuisumik isumaqatigiinniaqateqareernikkut inatsisinik atuutsitsinermut naalackersuisumit toqqarneqassapput. Siulittaasoq Landsdommeriussaaq Østre Landsretimi kiisalu Vestre Landsretimi præsidentit inassuteqareernerisigut toqqarneqartussaq. Ilaasortat sinneri sisamat Folketingimi nakkutilliinermut ataatsimiititaliami oqallisiginnereermermi toqqarneqassapput (Illersornissaqarfiup Politiillu Paasiniaasartui pillugit Ataatsimiititaliaq).

Ministerit PET'mut (Illersornissaqarfiullu Paasiniaasartuinut FE) akisussaasuusut Paasiniaasartoqarfinnik Nakkutilliisuutitanut ilaasortassanik toqqaasussaanagerat pillugu isornartorsiuisoqarsimavoq. Tassunga atatillugu tikkuarneqarsimavoq Nakkutilliisuutitanut ilaasortassanik toqqaanissaq Folketingimit isumagineqartuuppat Nakkutilliisuutitat kikkunnulluunniit pituttugaannginnerannut tamallu oqartussaaqataanerannik tunngaveqarnerannut nukittorsaataasinnaagaluartoq.⁶

Taamatuttaaq Paasiniaasartunik Nakkutilliisuutitat taamaallaat PET'p paasissutissanik passussinermini PET pillugu inatsimmi malittarisassanik malinninneranik nakkutilliinissamut piginnaatitaaffeqarnera isornartorsiorneqarsimavoq. Taamaalilluni PET'p misissuilluni paasiniaallunilu ingerlataasa inatsisinik malinninnerannik nakkutilliinissaq Paasiniaasartunik Nakkutilliisuutitat piginnaatitaaffiannut ilaatinneqanngilaq, matumani assersuutigalugu aamma anngiortumik naalaaruserluni nakkutilliiviginninnermi kiisalu kilitsissianik atuinermi. Norgemi Sverigemilu paasiniaasartunik nakkutilliisut malunnaatilimmik annertunerusumik misuisinnaatitaapput.⁷

4. pillugu

Inummut paasissutissat pillugit toqqaannanngitsumik takunnissinnaatitaaneq inatsisikkut eqqunneqarput. Tassa innuttaasut ataasiakkaat il.il paasissutissanik namminermt tunngasunik PET'mit suliarineqartunik nammineerlutik takunnissinnaatitaanngillat, qanorlu annertutigisumik paasissutissanik namminermt tunngassuteqartunik PET suliaqarnerisigut paasitinneqarsinnaatitaanatik. Taamaattorli PET inatsisitigut tunngavissaqanngitsumik innuttaasoq pillugu paasissutissanik suliaqarnerisigut misissuiffigeqqullugu innuttaasup Paasiniaasartoqarfinnik Nakkutilliisuutitanut qinnutigisinnaavaa.

2. Inatsisinut ataatsimiititaliap inassuteqaatai

---

⁶ Killiffik pillugu nalunaarussiaq: Paasiniaasartoqarfinnik nakkutilliineq (Justitia, 2019)

⁷ Killiffik pillugu nalunaarussiaq: Paasiniaasartoqarfinnik nakkutilliineq (Justitia, 2019)

PET pillugu inatsimmi paasiniaasartut ingerlatsinerannik nakkutilliinermut killiliussat pillugit isornartorsiuisimaneq Inatsisinut Ataatsimiititaliamit eqqumaffigineqarput.

Aammattaarli PET'li pillugu inatsimmik nalilersuineramik aallartitsisoqarsimanera Inatsisinut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taanna 1. januar 2019-imi naammassineqartussaasimagaluarpoq, taannali sulii saqqummiunneqarsimanngilaq.

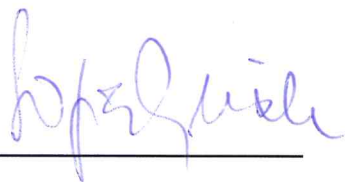
Naalackersuisut nalilersuinerup nassataanik PET pillugu inatsimmik allannguisimasinnaanerit pillugit peqqussuteqarnissamik pisariaqartitsisinnaanermik eqqumaffigineqqullugit Inatsisinut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Aammattaaq peqqussutip atuutsinneqalinnginnermini kalaallisuunngortinnerata iluarsaallugu misissuataarneqarnissaanik pisariaqartitsisoqarneranik naalagaaffeqatigiinni oqartussanut maluginiaaqquseqqullugit ataatsimiititaliap Naalackersuisunut kaammattuutigissavaa.

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq qulaani allassimaneratut oqaaseqaateqarluni siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa

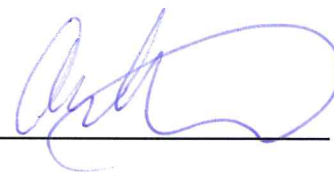

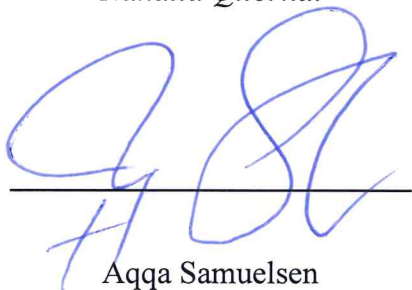
Sofia Geisler
Inuit Ataqatigiit

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai

Anna Wangenheim
Demokraatit

Aqqa Samuelsen
Inuit Ataqatigiit

Jens Danielsen
Siumut